GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Ner. 15.** 8. Lutego 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z *Wiédnia d.* 30. *Stycznia.* —

W Niedzielę d. 20. t. m. przed południem Poseł nadzwyczajny i pełnomocny Minister Króla Jmci Wirtembergskiego, nowo zawierzytelniony na tutejszym cesarskim Dworze, Baron de Blomberg na Sylbach, miał zaszczyt na osobném posłuchaniu wręczyć Cesarzowi Jmci swoje listy wierzytelne.

Tegoż samego dnia raczyła N. Pani przyjmować tegoż Posła, a w Niedzielę d. 24. t. m. rano JCWys. Arcy-Xiążę Następca Tronu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— z *Petersburga d.* 13. (25. *Stycznia*). —

Z powodu śmierci JCWys. Arcy-Xiężnéj Henryki, Małżonki JCWys. Arcy-Xięcia Karola Austryjackiego przywdział Dwór żałobę na dwa tygodnie; żałoba ta podzielona będzie na dwa tygodnie, jak zwyczajnie, na grubą i cienką.

Podług wiadomości z Petersburga z d. 16. z. m. bardzo umiarkowane jest tamże zimno; z podziwieniem dowiadują się, że pod szerokością południową daleko większy stopień zimna panuje. Termometr stał tamże od dni kilku 4 do 5° niżéj zero; i śniegi na nowo spadły.

Multany i Wołoszczyzna.

Pszczoła Wołoska zawiéra następującą wiadomość z Jass z d. 19. (31.) Stycznia 1830:

W d. 5. (12.) t. m. po dwóchkrótném przejrzeniu domów, ogłoszono na rozkaz rządu, że miasto i wszystkie sklepy kupieckie, od trzech miesięcy zamknięte, będą otworzone, co pochodzi z ustania zarazy morowéj, która przez użycie najdzielniejszych i najsurowszych środków w tych niebezpiecznych okolicznościach nieodzownie potrzebnych, teraz zupełnie wytępioną została.

Turcyja.

W liście datowanym pod dniem 2. Grudnia, z Konstantynopola Kuryjer Smyrneński podaje następujący wykaz darów, jakie Poseł Turecki Halil Pasza, wziął z sobą dla Dworu Petersburgskiego: wiele pak szalów kaszemirowych, z których każdy ma wartości od 3 do 10 tysięcy piastrów: złotą tabakierę wysadzaną brylantami, dwie perły nadzwyczajnéj wielkości, które są oprawne w zauszniczki. Sznurki pereł z zamkami brylantowemi, rubinami i talismanami; branzoletki z pereł i z zamkami z kostownych kamien, emalijowane i brylantami osadzone stambułki; pierścionki z soliterami wszelkiego rodzaju i z bardzo szczególnemi turkizami; emalijowane i brylantami osadzane bursztyny do fajek z cybuchami z tureckiéj wiśni, filiżanki z porcelany chińskiéj, aloesy z wielkiemi obwijkami i mnóstwem kapciuchów z kaszemiru, złotem, srebrem i perłami przerabianych; znaczny zapas tytuniu tumbekskiego z Szyras, pugilaressy safianowe złotem wyszywane, zegarki angielskie z łańcuszkami i wysadzane brylantami, wiele kosztownych materyj z Aleppo i Brussa złotem i jedwabiem przerabianych, indyjskie muszliny i szale z Angora w rozmaitych cieniach, czewresy czyli chustki ze złotem i z perłami używane na zawoje, rzadkiéj piękności chustki do nosa z farbowanego muślinu, wiele damasceńskich szabli najlepszego gatunku, bogato ozdobione fuzyje i pistolety z fabryki konstantynopolskiéj, złotem przerabiane battysty, kobierce z Marsh Ushak i inne, wykwintne poduszki do sof, 200 bardzo rzadkich talismanów, po większéj części w branzoletki osadzonych, wiele naczyn do kawy, tureckie ciżmy perłami i drogiemi kamieniami przyozdobione, konfitury z Indyi, z Egiptu i Seraju, wielki zapas ambry i fajerek, rożannego olejku w pięknych krzyształowych flakonikach.

Halil Pasza będzie podług upodobania rozdzielał te dary, lecz N. Państwu naprzód złoży: szablę bardzo piękną z bogatemi ozdobami, siodło z czaprakiem i munsztukiem drogiemi kamieniami wysadzane: pudełko wyłożone soliterami znacznéj wielkości; grzebień także soliterami przyozdobiony, wszystkie przedmioty należące do toalety z wielu drogiemi kamieniami; szale kaszemirowe z palmami wyrabianemi z pereł. Te są główne szczegóły tego przepysznego zbioru, do których należy mnóstwo rzeczy przeznaczonych dla Dworu, Ministrów i Dworu Cesarzowéj.

)(

Dokończenie listu pisanego z Egiptu do Redaktora Dziennika Globe, przerwanego w przeszłym Numerze Gaz. n.;

„Ileż nie zawierają ważnych materyj do uwag wiadomości nadchodzące z Afryki! Atoli za nadto jest długi ten list i ograniczyć się muszę w mojém opowiadaniu; wszakże to, co jeszcze mam powiedzieć, równie jest ważném i godném uwagi.“

„Dawniéj zanoszono prośby podawane w większéj części sporów nawet w sprawach kryminalnych do sądu Kiaja Beja, czyli zastępcy Wicekróla, pierwszego Ministra tegoż Dworu, a który właściwie tym jest w małym Kairze. co W. Wezyr w Konstantynopolu. W ważnych przypadkach odnosił się Minister do Paszy, i tym sposobem rozpoznawane były wszystkie interesa Stanu i administracyjne.“

„W roku 1824 zmieniono ten porządek rzeczy; inni Ministrowie i Jeneralni Dyrektorowie i niektórzy wyżsi urzędnicy, wezwani w tym celu, tworzyli Dywan czyli radę Wicekróla.“

„Tu zgromadzali się: Dywan Efendi, czyli Sekretarz Stanu Wicekróla; Defterdar Bej, Administrator dochodu meczetów, który oraz obowiązany jest wypłacać prywatnym renty należące się od Paszy; Chasinedar Aga, Jeneralny Podskarbi, czyli Minister skarbu; Tidczaret Naziri, Dyrektor zagranicznego handlu, pełniący obowiązki Ministra spraw zewnętrznych; Dżehadiech Naziri, Dyrektor Ministeryjum wojny; Glal Nasiri, rządzca produktów krajowych, ze wszystkich wyrobów, przeznaczonych do sprzedaży na rachunek Paszy; Kumasz Naziri, Administrator materyj wyrabianych w Egipcie, przeznaczonych do sprzedaży na rachunek Paszy; Nasir ol Asnaf, czyli Administrator wszystkich innych płodów przemysłu tak na krajową, jako i zagraniczną potrzebę; i nakoniec wezwany umyślnie Defain Nasiri, Minister marynarki, bawiący zwyczajnie w Alexandryi.“

„W Sierpniu r. z. dał Wicekról swojemu synowi Ibrahimowi, zlecenie, zwołać dywan w swoim własnym pałacu; i tu w obecności wszystkich pomienionych Ministrów i urzędników, jakoteż ośmnastoletniego Abbasa Paszy, osieroconego syna Jussufa, drugiego syna Wicekróla, oświadczył Ibrahim, iż jego ojciec, ożywiony życzeniem zaprowadzić porządek w administracyi cywilnéj i sprawiedliwości, postanowił, powziąć dokładną wiadomość o stanie prowincyi, i w tym celu zwołać Nasirów (Gubernatorów prowincyj), Kaszefów (Prefektów) i znamienitszych z pośród Szejków ol Beled (wojtów miejskich i wiejskich); zamiarem jego jest wezwać ich do rady, wysłuchać ich zdania i przedsiębrać środki ku usunieniu nadużyć, a tym sposobem przynieść szczęście Egiptowi.“

„Rozkazy te zostały dopełnione; i w skutek tego wezwani do zgromadzenia Szejkowie-ol-Beled, wszyscy Kaszefowie i Nasirowie zajęli miejsce z głosem w dywanie, do którego według woli Wicekróla wezwano głowy Ulemów, każdéj z czterech prawowiernych sekt islamizmu i trzech najwyższych Szeryfów, czyli Emirów Kairu; albowiem tutaj, jak w całém Państwie Ottomańskiém, jest dosyć znaczna liczba wyznawców Izlamizmu, twierdzących, że są potomkami Proroka.“

„Zgromadzenie to złożone z przeszło 160 osób, w którém znajdowało się 28 Nazirów i Kaszefów i 93 wielkich Szejków, po większéj części z niższego Egiptu, rozpoczęło posiedzenie swoje w d. 26. xiężyca Rebiut Ewwel (Sierpnia 1829) pod przewodnictwem Hadżi Ibrahima Efendi, który niegdy piastował urząd Diwan Efendego. Trzéj Paszowie, Ibrahim, Abbas i Achmed, pierwszy syn, drugi wnuk a trzeci syn Tahira Paszy, najdawniejszego przyjaciele Wicekróla, a oprócz tego Mehemet Aej, zięć tegoż, byli obecni otworzeniu posiedzenia i wszyscy członkowie Zgromadzenia należeli do rozpraw w zupełnéj równości.“

„Szejkowie i Kaszefowie (teraz Memurowie) dopełniwszy swoich zleceń powrócili do swoich prowincyj i miast; od tego czasu reszta członków dywanu odprawia regularnie swoje posiedzenia. Dywan zbiera się albo w cytadelli lub pałacu Ibrahima. Każdy gdy na niego kolej wypadnie zabiera głos; każdy może wolno swoje objawić zdanie. Poczém Prezes zbiera głosy i według większości zapada uchwała.“

„Zgromadzenie to przekłada Wicekrólowi wszystkie interesa administracyjne, mianowicie wszystko, co się dotycze podatków, środków utrzymania, zakładania kanałów, grobli, pewnych fabryk i t. d.“

„Ministrowie Wicekróla wzywają jego imieniem Dywan do naradzenia się nad temi sprawami i najczęściéj zlecenia tego dopełnia Dywan Efendi czyli Sekretarz Stanu; urząd ten sprawuje Habib Efendi, ojciec Abdi Efendego, który na teraz znajduje się we Francyi na czele posłanych tamże młodych Egipcyjan. — Nawet prywatni mają prawo zanosić wszelkiego rodzaju prośby i zażalenia do tego zgromadzenia; prośby ich bywają przyjęte, rozpoznawane i według okoliczności załatwiane.“

„Uchwały Zgromadzenia, dotyczące się powszechnéj administracyi kraju, lub zarządu prowincyj, przesyłane bywają bezpośrednio Ministrom, Jeneralnym Dyrektorom, lub Memurom

(prefektom). Ci ostatni, jeźli wymagają rozwiązania jakiego ważnego pytania, udawać się muszą do Dywanu, który onym bezpośrednio poséła uchwały do wykonania. Tak więc większa część władzy administracyjnéj jest w têm zgromadzeniu zebrana, które według słusznego zdania P. Jeomard (który jak wiadomo w téj mierze kazał umieścić artykuł w Monitorze) nie będąc właściwie ciałem reprezentacyjnêm, jest daleko czémś więcéj jak samą radą."

„Z resztą zdaje się, iż przez to zgromadzenie zaprowadzone bywają najważniejsze odmiany w administracyjnym systemacie Egiptu. Tak, uchwaliło zgromadzenie, aby w każdéj prowincyi utworzoną była jeneralna rada złożona z umieszczonych tamże Memurów i Schejków-ol-Beled. Dywan Kairu oznaczy przedmioty, któremi się te rady zajmować powinny. Fetwa, czyli najwyższy wyrok Muftego Bekdże Abdullah-Efendego, uważany jako religijna ustawa w całém ottomańskiem Państwie, wyraża: Że prawną jest kara śmierci na poddanego ottomańskiego, który upoważniony w sprawach Stanu lub skarbowych, postępuje przeciw swojemu obowiązkowi i przeciw prawu i ustawom; który przekracza rozkazy Sułtana, i dopuszcza się dowolnie tyrańskich ucisków przeciw biednym poddanym."

„Ponieważ niestety często się to zdarza, iż wielu Szejków dopuszczają się takich przewinień, zatém powszechny Dywan, któremu to przełożono, postanowił, aby miasto kary śmierci, winny skazany był na pracę w arsenale Alexandryjskim, na czas odpowiadający uciskowi, a oprócz tego na powrócenie nieprawnie wydartych pieniędzy. Z resztą wyroki takie tylko powszechny Dywan wydaje, przed którym oskarżony może się bronić."

„Nakoniec zgromadzenie to ma pośród siebie Sekretarza, którego obowiązkiem jest, zdanie każdego członka zapisać; Sekretarz ten jest także głównym redaktorem Dziennika rządowego, upoważniony do zapisywania w Dzienniku protokułu posiedzeń Dywanu, z wymienieniem imienia każdego głosującego."

„Artykuł ten kończę następującą anekdotą: Pierwszy uczony (albowiem wybierają Autorów, którym ten urząd powierzają) nazwiskiem Asis Efendi, tak był obszerny w swojéj redakcyi, i sądził, iż powinien okwitym stylem, nawet wierszem pisać, tak dalece, że zdania głosujących tonęły w tłumie okresu słów tureckich, i prawdziwa myśl mowy ginęła w napuszystym stylu wschodnim, Dziennik ten nie mógł tym sposobem redagowane narady mieścić. Aby temu nadużyciu położyć koniec, musiano złożyć poetę redaktora, a jego następcy rozkazano, zachowywać się na przyszłość w granicach prostego rozbioru."

Niemcy.

Xiążę Nassauski powrócił w d. 16. z. m. do zamku w Bieberich z podróży do Wiednia przedsięwziętéj.

Zbiór praw w Xięstwie Heskiem N. 1. zawiéra rozporządzenia W. Xięcia, mocą którego dawniejsze przepisy wydane dla wojskowych, zapobiegające pojedynkom, i do urzędników cywilnych zostały rozciągnione.

Zjednoczone Niderlandy.

Xiążę Brunszwicki wyjechał z orszakiem swoim do Paryża.

Kollegijum filozoficzne w Niderlandach zostało zniesione. Podług Dziennika belgickiego, postanowienie król. względem zniesienia onegoż datowane pod d. 9. z. m. już zostało przez inspektora tego instytutu professorom i uczniom ogłoszone. Wszelako instytut ten i prelekcyje trwać będą przez cały akademiczny rok 1830.

— *Z Bruxelli d. 17. Stycznia.* —

Były Wiceprezydent Kolumbii Jenerał Santander, jadący z Hamburga do Paryża, stanął w naszém mieście.

Piszą pod dniem 11. b. m. z Harlems: wczoraj zdarzyło się na morzu północném pod Petten niewidziane dotąd zjawienie. O god. 3 min. 45 podniosło się morze z nadzwyczajną siłą i w wielkich bałwanach aż do wysokości 4 łokci i 3 cali, nad zwykłą wysokość morską, lubo nie było wcale mocnego wiatru, i w takim stanie pozostało aż do godziny 6 po południu. Tak nagłe przybranie wody poczyniło wielkie szkody w groblach, gdyż wzruszyło pale, faszyny i bulwarki, które więcéj nawet ucierpiały, niż podczas powodzi w roku 1825.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 15. Stycznia odprawiono radę gabinetową, na któréj znajdowali się wszyscy Ministrowie. Poseł rossyjski miał tegoż samego dnia narady z Xięciem Wellingtonem.

Podług Dziennika Windsor Express z d. 17. z. m. Król Jmć przyszedł już do siebie ze słabości, którą dostał przez zaziębienie na ostatniéj radzie; równie i podagry Król Jmć więcéj nie cierpi.

Lord Strangford chornje na wrzody w wątrobie; wszelako lekarze nie uznają téj choroby za niebezpieczną.

Podług gazet angielskich nadeszły do Londynu wiadomości z Rio de Janeiro, sięgające do d. 15. Listopada. Papiery spadły tam były o 1/2 procentu i nie wiedzano nic o nowéj pożyczce.

Wojsko angielskie podzielone jest teraz w sposobie następującym: Piechota: W Anglii jest 9 pułków, w Irlandyi 19, w Szkocyi 1, w Indyjach wschodnich 19, w Korfu 6, w Zancie 1, w Malcie 4, w Gibraltarze 6, w posiadłościach południo-amerykańskich 9, na wyspach Barbados 2, Demerary 1, St. Vincent 1, S. Maurycego 5, S. Łucyi 1, w nowéj południowéj Walis 3, na przylądku dobréj nadziei 4, na Cejlonie 4, w Berbice 1, na wyspach Bermudzkich 1, w Antigua 1, na wyspie S. Trójcy 2, w Jamaice 5. Jazda: W Anglii 15 pułków, w Szkocyi 1, w Irlandyi 6, w Indyjach wschodnich 4.

Mówią, że P. Fitzgeraldes z powodu zdrowia swojego złożyć musi urząd podskarbiego marynarki i Prezydenta bióra handlowego.

Z Gibraltaru donoszą pod d. 24. Grudnia, że rzeki wezbrały i wiele ludzi potonęło. Znaleziono już ośmnaście osób.

Francyja.

Postanowienie król. z d. 17. t. m. zaleca, aby jak zwyczajnie każdego roku, powołano do służby wojskowéj 60000 ludzi, z klassy wieku 1829. W tabelli repartycyjnéj, do tego postanowienia załączonéj, cała ludność Francyi podana jest na 31,601,578 dusz. Departement północny ma najwięcéj przystawić ludzi, mianowicie 1828, z ludności 962,648 dusz, Departament Sekwany (Paryż z przedmieściami) z ludności 756,557 dusz, stawi 1,436.

W d. 20. Stycznia rano pracował Minister wojny Jenerał Bourmont z Delfinem. W południe przewodniczył Król radzie ministeryjalnéj, na któréj znajdował się Delfin.

W d. 20. Stycznia posłał Król 60,000 fr. ze swojéj prywatnéj kassy prefektowi Sekwany, aby Burmistrze i bióra dobroczynności podzieliły tę summę między ubogich dwunastu obwodów Paryzkich. Natychmiast zwołano na ratusz Burmistrzów, aby się zajęli podziałem rzeczonéj summy. Delfinowa posłała także Prezydentowi wyznania Augsburskiego w Paryżu 500 fr. na wsparcie ubogich tego wyznania w téj zimnéj porze roku.

Sąd królewski w Metz, pierwszy, który miał wyrokować w sprawie towarzystw do odmówienia podatków, wydał w d. 16. swój wyrok, i drukarza i Jerenta Dzien.: Courrier des la Moselle, którzy w pierwszéj instancyi skazani byli na miesiąc więzienia i karę pieniężną, uwolnił. Rozprawy trwały cztery dni, a narady przeszło sześć godzin.

Sąd królewski Touloński w sprawie Dzien.: France meridionale, dotyczającéj się oskarzenia względem podżegania do nienawiści i pogardy rządu, na odwołanie prokuratora Król. w d. 15. Stycznia zawyrokował, iż odmieniając wyrok pierwszéj instancyi skazał PP. Dupin i Henault, każdego na sześć miesięczne więzienie i zapłacenie solidarnie 6000 fr. kary pieniężnéj.

Sąd Paryzki rozpoznać ma niebawem, czyli drukarz może być zmuszony do drukowania gazety. Drukarz w Chartres, nazwiskiem Durand odwołał się, od wyroku francuzkiego trybunułu i broni go adwokat Hennequin. Ze strony przeciwnéj staje adwokat P. Barthe.

Redaktor gazety Clermonckiéj pisze, iż najstarsi ludzie nie pamiętają takiéj zimy jak teraźniejsza; mocniejsza daleko od zimy w r. 1789. Na ulicach w Clermont leży śnieg 18 cali gruby; ze wszystkich stron nadchodzą wiadomości o zasypanych śniegiem drogach i marznieniu ludzi. Pocztę muszą teraz konno posyłać. W Montpellier do d. 3. Stycznia było 9 i 10° zimna. Saona zamarzła, a w okolicy Valenciennes pokazali się wilcy.

W okolicy Eux Bonnes, departamencie niższych Pireneów, zdarzył się straszny wypadek. Xiądz wezwany do chorego dla dania mu ostatniéj komunii, pojechał w góry do wsi Aha, w powrocie napadli go wilcy i wraz z koniem zjedli.

Dziennik rozpraw w następujący sposób objaśnia wynagrodzenia, jakich żądają Stany Zjednoczone od Francyi, a o których wspominał Jenerał Jakson w swojéj ostatniéj mowie: W roku 1810 zniósł Napoleon istniejące naówczas zamknięcie handlu lądowego dla mocarstw neutralnych, a okrętom ich otworzył porty Antwerpii i St. Sebastien. Kupcy Północno-Amerykańscy, których ta ustawa najbardziéj obchodziła, ufając cesarskiemu rozporządzeniu wysłali do pomienionych portów okręty. W tym samym czasie okazał się drugi dekret, na mocy którego skonfiskowano te okręty. Z tego powodu żądały Stany Zjednoczone od Francyi wynagrodzenia 9 do 10 millijonów dollarów. Francyja nigdy niezaprzeczyła słuszności tego żądania, a jeżeli odłożono ostateczne załatwienie téj sprawy, uznano przecież słuszność wynagrodzenia. Dla Francyi jednak znajdzie się jeszcze i inna okoliczność, która nie powinna być opuszczoną w układach. Ósmy artykuł ugody, przez którą Luizyjana odstąpioną była Stanom Zjednoczonym stanowi, że bandera francuzka będzie uważaną na wodach Luizyjany, jako równą przyjaźniej-

szym narodom. A przecież pomimo tego, Anglija używa teraz daleko większych przywilejów handlowych jak Francyja.

W d. 13. Stycznia okazywał termometr w Bourg w Departamencie Ain 10 1/2°; w Dijon 9°; d. 15. w Laon 13°, w nocy z d. 16. na 17., a o godzinie 7méj rano tego dnia w Paryżu 13 1/2°, w Belleville na wzgórzu pod Paryżem 15°; w Departamencie Arreze doszło zimno w d. 28. Grudnia do 18°; w Rodez w Depart. Aveyron do 17°, a w Aurillac w Depart. Cantal do 18 1/2°.

Brazylija.

Listy z Rio de Janeiro donoszą, że Cesarzowa w pałacu tamtejszym zastała pokoje, które Cesarz przez czułe przywiązanie ku niéj kazał urządzić zupełnie na wzór pokojów, w których mieszkała w Monachijum. Xiążę Augustin Leuchtenberg, brat Cesarzowéj, mieszka w oddzielnym pałacu, a do jego rozrządzenia wyznaczono dwadzieścia koni.

Ameryka.

Kongres w Peru zabrał się nakoniec i mianował Pełnomocnika, aby z Kolumbiją traktować o pokój, który w d. 22. Września podpisany i obudwom rządom do ratyfikacyi przesłany został. — Jenerał Gamarra wybrany jest tymczasowym Prezydentem, a Jenerał Lafuente Wice-Prezydentem.

Dalszy ciąg Poselstwa Prezydenta Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj, do obudwóch Izb kongresu:

„Od dawnego sprzymierzeńca naszego Francyi, słusznie możemy się spodziewać sprawiedliwości, jaka przystoi władzcy potężnego, światłego i wielkomyślnego narodu. Zbawienne, choć zbyt ograniczone skutki wypływające z traktatu handlowego w r. 1822 zawartego, nadto są widoczne, iżby nie miały wywrzéć wpływu na mężów mających sobie poruczoną administracyją francuzkiego rządu. Gdyby w skutek tego nakłoniono się do przyjęcia w całéj obszerności zdrowych zasad, będących podstawą naszéj polityki handlowéj, natenczas Minister nasz przy wspomnionym Dworze, otrzyma polecenie starać się o utrzymanie takowéj przychylności, i o praktyczne jéj wykonywanie. Petensyje naszych współobywateli, za zabraną im od dawnego już czasu ich własność, dotąd jeszcze nie są zaspokojone, i dla tego to ciągle jeszcze są one przedmiotem nieprzyjemnych objaśnień i kollizyj między obudwoma rządami. Mam wszakże nadzieję, uzasadnioną równie na prawności wspomnionych pretensyj, na sprawiedliwości Monarchów Francyi, i na ustalonéj polityce wszystkich światłych narodów, że niekorzystna zwłoka przeszłości, będzie wynagrodzona słusznością przyszłości. Poseł nasz przy rządzie francuzkim otrzymał polecenie, aby pretensyje te popierał z dzielnością, jakiéj wymaga ich ważność i niezaprzeczone prawo, z zachowaniem atoli szacunku, należytego tym, od których żądamy ich zaspokojenia.“

„Poseł nasz niedawno do Hiszpanii przeznaczony, ma polecenie usunąć niedogodności dla obudwóch krajów równie szkodliwe, bądź przez zawarcie traktatu na mocy wzajemnych i liberalnych zasad, lub przez naleganie, aby dążące do zobopolnéj pomyślności postanowienia naszych ustaw żeglarskich, zostały zupełnie przyjęte. Polecono mu także, aby odwołał się do sprawiedliwości Hiszpanii względem wynagrodzenia obywateli naszych za rabunki handlu pod powagą rządu tego dokonane; spodziewamy się, iż odwołanie się takowe, z powodu, że zawsze postępowaliśmy spokojnie i liberalnie, i że w ambicyi rządu tego należyte pokładamy zaufanie, nie powinno być bezskuteczne.“

„Z innemi europejskiemi Mocarstwami rząd nasz zostaje na stopie pokoju. Rossyja dla wielkiéj swojéj rozległości, licznéj ludności i mocnéj potęgi, zajmująca wysoki stopień w rzędzie narodów, zawsze była stałym przyjacielem Zjednoczonych Stanów. Chociaż ostatnie jéj wkroczenie do Turcyi, wzbudzało mocne uczucia względem wystawionych na klęski wojny, wszelako przyznać musimy, iż wypadek okaże się korzystnym dla sprawy cywilizacyi i rozszerzenia pomyślności ludów. Po zatwierdzeniu traktatu pokoju zawartego między temi dwoma Mocarstwami przyznać winniśmy, iż ważne z tąd dla Stanów Zjednoczonych wynikną korzyści handlowe, ponieważ dla nich zapewniona została żegluga na Czarném morzu, otwartém teraz dla wszystkich okrętów kupieckich przeznaczonych do portów rossyjskich, które płyną pod banderą narodów, zostających w pokoju z Portą. Korzyść ta, warunkowo używana przez wszystkie Mocrstwa europejskie, stale nam dotychczas była odmawiana. Zeszłego luta ponowiliśmy kroki czynione dawniéj bezskutecznie ku jéj osiągnieniu, bo najprzyjaźniejsze ku temu nastręczały się nam okoliczności, a lubo chciało szczęście, żeśmy już w pewnéj części osiągneli powyższym sposobem pożądany skutek, sądzę jednak, iż dla większego zabezpieczenia przedsiębierstw współobywateli naszych w tym nowym zawodzie, wypadnie jeszcze uczynić kroki, które powinny zająć całą naszę uwagę.“

„Handel nasz z Austryją chociaż mniéj ważny,

stopniowo jednak tyle się rozszerzył, iż zasługuje na zachęcenie i baczność ze strony rządu. Zaczęte przez podrzędnią administracyję z tém Mocarstwem i prawie już ukończone układy, stały się powodem do zwarcia traktatu żeglugi, handlu i przyjaźni, który ma być przełożony Senatowi.“

„Przez czas upłyniony od ostatniego posiedzenia kongresu, stosunki nasze z Portugaliją na nowo zostały zawiązane. Właściwy stan rzeczy w tym kraju był przyczyną, iż przyznanie reprezentanta jego, który nam się tu przedstawił, tak długo było odroczone, aż mieliśmy sposobność zasiągnąć wiadomości od naszego urzędnika w tym kraju, względem teraźniéjszego, i ile to być mogło, względem przyszłego stanu władzy, od któréj Poseł był wyprawiony. Skoro to nastąpiło, nie widzieliśmy żadnego powodu wstrzymywać dłużéj prawideł dla rządu naszego w podobnym przypadku przepisanych.“

„W ciągu bieżącego roku czyniono znaczne kroki, aby pozyskać zaspokojenie pretensyj, jakie mają współobywatele nasi do Danii, za zabrane tymże własności, ale nie wszystko, co od rządu tego żądać mieliśmy prawo, zostało przyznane. Wszakże teraz, kiedy rząd z przyzwoleniem mających prawo do pretensyj, takowe znacznie zmniejszył, a Król Jmć Duński okazał się sprawiedliwym i przyjacielskim, zachodząca różnica bardzo prędko będzie załatwiona.“

„Stosunki nasze z Barbareskami są stale tak pomyślne, jak były dawniéj. Dla utrzymania spokojności na morzu śródziemném, będzie jak dotychczas utrzymywana siła morska, podobnie jak i na morzu cichém dla wspierania handlu i rybołowstwa.“

„Południowe rzeczypospolite naszéj półkuli, nie osiągnęły jeszcze celu, o który tak długo walczyły. Spodziewać się jednak możemy, iż nie jest bardzo odległy ten dzień, w którym przywrócenie pokoju i wewnętrznéj spokojności uwieńczy przez stałe formy administracyjne, zabezpieczające wolność i powszechne popierające dobro, uwieńczy mówię, tyloletnie gorliwe ich usiłowania o utworzenie samodzielnego rządu, w którym powitać ich będziemy mogli jako przyjaźnych względem nas rywalów, w tém wszystkiém, co jest prawdziwie wielkie i zaszczytne. Ostatnia wyprawa przeciw Mexykowi i wpływ jéj na wewnętrzną jego politykę, ważne nieomylnie przyniesie skutki, które dzielny wpływ na oswobodzenie Ameryki południowéj sprowadza.“

„Widzieliśmy, iż miłość niepodległości, przytłumiła tam, a może na zawsze zniszczyła szkodliwego ducha wewnętrznéj niezgody. Jeżeli jest prawdą, iż duch niepodległości jest najpotężniejszym, i jeżeli w innych krajach panuje podobny, tedy takowe dążenie do wolności musi wywierać skutek na kraj macierzysty. Można przypuścić z największém podobieństwem do prawdy, iż Hiszpanija zachowa politykę pokoju względem dawniejsiych osad swoich, a przez to uskuteczni dzieło pocieszające dla ludzkości i świat uszczęśliwiające.“

„Pretensyje współobywateli naszych do rządów południowo-amerykańskich bliskie są załatwienia; ugodzono się już względem brazylijskich, a postanowienie tajnéj rady, którém polecono Ministrowi skarbu wystawić zapisy na ilość pretensyj, uzyskało potwierdzenie cesarskie. Wypadek ten, równie jak wymiana ratyfikacyj traktatu ułożonego i zawartego w roku 1828, oddala wszelkie powody nieporozumień z tém Mocarstwem. Przedsięwzięto środki ku polepszeniu handlu naszego w Peru; a jeżeli środki te zostaną dobrze przyjęte od tamtejszego rządu, tedy dla obudwóch krajów ważne z tąd mogą wyniknąć korzyści.“

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiadomości handlowe.

— Z Warszawy d. 1. Lutego. —

Za sto zło. pol. w Listach zastawnych bez kuponu żądano w dniu 20. Stycznia złp. 99 gr. 15, płacono złp. 98 gr. 22 1/2.

Na ostatnim targu płacono: pszenicę po 17 do 22, żyto 8 do 9 1/2, jęczmień 7 do 9 1/3, owies 5 do 5 1/2 złp. za korzec.

— Z Londynu d. 12. Stycznia. —

Na targu zbożowym nie zaszła żadna odmiana, wyjąwszy że cło od żyta i jęczmienia podwyższyło się o 1 s. 6 d. na kwarterze, ceny są następujące: pszenica gdańska i elbląska 58 do 62 s. (44 3/4 do 53 1/2 złp. za korzec), wysoko pstrokata 66 do 76 s., jęczmień gdański i memelski 24 do 29 s. (20 5/6 do 26 3/4 złp. za korzec), żyto pod kluczem rządowym 14 do 15 s., owies do browarów 21 do 26 s., na obrok 16 do 23 s., groch biały 30 do 34 s., kuchenny 36 do 38, fasola gruba 31 do 33 s., drobna 34 do 38.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — **Dziś:** *Lwowianka Królowa Golkondy*, czyli: *Finfa w obrotach*, Krotochwila we 3 aktach, z śpiewkami, chórami, tańcami i obrazami.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.